

2011ko albisteen kronika

2011ko martxoan, JAGONET Euskaltzaindiaren kontsulta- eta aholku-zerbitzuak 10 urte bete zituen. JAGONET interneten bidez euskararen erabilera zuzena eta egokia eragiteko zerbitzua da eta bi helburu nagusi ditu: batetik, herritarrak zerbitzatzea, eta bestetik, gure hizkuntzaren kalitatea bermatzea. Joxe Ramon Zubimendi euskaltzain urgazlea da horren arduraduna.

Oro har, herritarrek hizkuntza mailan izan dezaketen edozein zalantza argitzeko kontsulta-zerbitzu informatikoa da JAGONET. Hala ere, euskara lanean eguneroko tresna duten sektore profesionalei zuzendua dago nagusiki (irakasleak, kazetariak, itzultzaileak...) beren lanak garrantzia handia baitu hizkuntzaren modernizazioan eta estandarizazioan.

Hamar urteotan, 835.517 bisitarik kontsultatu dute JAGONETeko galde-erantzunen datu-basea. Bestalde, posta elektronikoz galderak bidalita-ko 10.513 lagunek hartu dute bana-banako erantzuna.

Martxoaren 24an, Jose Ramon Etxebarria ingeniari eta euskaltzain urgazleak CAF-Elhuyarren Merezimendu saria jaso zuen, «euskarazko zientzia eta teknologiaren kulturaren egindako lanarengatik». Etxebarriak Eustakio Arrojeria Elhuyar Fundazioko buruordearen eskutik jaso zuen saria, Usurbilen egin zen ekitaldian. CAF-Elhuyar sariaren antolatzaileek esan zuten, sari honekin omenaldi bat eskaini nahi izan zaio Jose Ramon Etxebarriari, «40 urteetan zientzia eta teknologiaren arloan euskarari eta euskal gizarteari egindako ekarpen oparoagatik».

Ekainaren 22an, Juan Garmendia Larrañaga etnografo, historialari eta ohorezko euskaltzainak Gipuzkoako Foru Aldundiaren Ondare Saria jaso zuen, Foru Aldundian eginiko ekitaldian, Markel Olano Gipuzkoako diputatu nagusi ohiaren eskutik. Bere «lan eskergagatik, egindako lanean autodidakta izateagatik, eta bere eskuzabaltasunagatik» eman zioten saria. Horrez gain, «desagertzeaz zegoen mundu bat jaso eta etorkizuneko belau-naldiei erakusteko izan duen ikuspegi aurrerakoia» ere baloratu zuen epai-mahaiak

Irailean, hilaren 9an, hasi ziren New Yorken Bernardo Atxaga katedra inauguratzeko ekitaldiak. Euskal letrei buruzko Bernardo Atxaga katedra Etxepare Institutuak bultzatu zuen, eta CUNY (City University Of New York) New York Hiriko Unibertsitateko Graduatu Zentroak hartzen du. Katedra horren xede nagusia hauxe da: euskal literatura eta hizkuntzalari-tzaren inguruan ikerketa, ikasketa eta ezagutza sustatzea. Katedraren inau-gurazio ofiziala irailaren 16an egin bazen ere, hilaren 9tik 16ra bitarte, hain-bat ekitaldi egin ziren Unibertsitatean. Besteak beste, Atxagak berak mintegi bat zuzendu zuen.

2011ko irailaren 24an eta 25ean, Korsikako Bastia hirian egin zen *Linguimondi* Europako hizkuntzen jardunaldietan, Aurelia Arkotxa Euskaltzaindiaren buruordea izan zen. Arkotxak bi mahai-ingurutan hartu zuen parte, batean Euskaltzaindiaren buruorde gisa eta bestean idazle bezala.

Irailean ere, Miren Lourdes Oñederra euskaltzaina izendatu zuten Societas Linguistica Europaea (SLE) erakundearen «Executive Committee»ko kide. Hil horretan burutu zuen SLE erakundeak bere urteko 44. biltzarra, eta bertan izendapen berriak egin zituen. Euskaltzaina 2014ra arte izango da batzorde betearazle horren kide. Societas Linguistica Europaeak (SLE) mundu osoko eskola ezberdinetako hizkuntzalariak batzen ditu.

Institut d'Estudis Catalans (IEC), eta Consello da Cultura Galega erakundeekin batera, Euskaltzaindia Madrileko Liber Azokan izan zen. Azoka urriaren 5etik 7ra egin zen, bertan liburuarekin zerikusia duten profesional ugari parte hartu zutelarik. Aipatu hiru erakundeak erakustoki berean izan ziren, eta hortxe aurkeztu zituen Akademiak bere azken lan eta argitalpe-nak. Horretaz gain, helburua, Katalunian eta Galizian Akademiaren pareko

lana egiten ari diren erakundeekin harremanak sakondu, eta egiten ari den lana erakustea izan zen.

Euskaltzaindiaren ordezkariak hauek izan ziren: Erramun Osa idazkariordea, Ricardo Badiola Argitalpen eragilea eta Jon Artza Argitalpen banaketa arduraduna.

Euskadi Literatura Sarietako 2011ko edizioan, Ur Apalategi eta Miren Agur Meabe idazle eta euskaltzain urgazleek sari bana jaso zutela jakinarazi zen urrian. Ur Apalategiren *Fikzioaren izterrak* ipuin bildumak euskarazko narratibako saria jaso zuen; Miren Agur Meabe, aldiz, euskarazko haur eta gazte literaturaren atalean saritu zuten, *Errepidea* lanagatik.

Azaroaren 3an, Adolfo Arejitak «Ahozko corpusak esparru elebiduntan» jardunaldian parte hartu zuen, eta Euskaltzaindiaren Ahozko Tradizioko Hizkeren Corpusaren (ATHC) nondik norakoa azaldu. Jardunaldia Eusko Ikaskuntzak antolatu zuen, Deustuko Unibertsitatearen laguntzarekin, eta Bilbon egin zen.

Azaroaren 11n, Euskaltzaindiaren Sustapen batzordeak antolatutak, «Arabatik Arabara euskaraz» XVI. Jagon Jardunaldiak egin zituen Akademiak, Arabako elkarte eta erakundeekin batera, eta Foru Aldundiaren laguntzarekin, Gasteizko Artium Museoa.

Egun osoan zehar hitzaldiak eta komunikazioak eman zituzten hainbat adituk, eta baita Araban euskararen sustapenean lanean diharduten zenbait kolektibotako kideek. Jardunaldiari amaiera emanez, Henrike Knörr zena omendu zuen Euskaltzaindiak. Omenezko hitz batzuk esan ostean, Andres Urrutia euskaltzainburuak eskultura bat eman zion Txari Santiago alargunari. Familiaren kide batzuk, seme-alabak barne, izan ziren omenaldian.

Azaroan ere, Espainiako Zientzia eta Berrikuntza Ministerioan, Euskaltzaindia ikerkuntzarako entitate gisa inskribatu zen. Akademia sorreratik bertatik ikerkuntza lanetan dabil buru-belarri, baina azken urteotan areagotu egin du arlo horretan egiten duen ahalegina. Hala bada, *Euskaltzaindiaren Hiztegia. Aderak eta adibideak, Euskal Hiztegi Etimologikoa, Euskararen Historia Soziala* edota *Ahozko tradizioa biltzeko* egitasmoak dira, besteak beste, ikerkuntza mailan Euskaltzaindiak abian jarri dituen proiektuetako batzuk.

Abenduaren 3an, Euskararen Nazioarteko Egunaren haritik, Jose Luis Lizundia euskaltzainak Abadiñoako herriari egin zion dohaintzaren berri eman zuen Udalak. Izan ere, Lizundiak 674 liburu eman zizkion Abadiñoako Bibliotekari. Sailkatu eta katalogatu ostean, liburuak Errota Kultur Etxean gorde dira, jende guztiaren eskura.

Bestalde, urtero bezala, Durangoko Euskal Liburu eta Disko Azokan izan zen Euskaltzaindia. Abenduaren 4tik 8ra bitartean egin zen Azoka, eta Akademiak urte osoan argitaratutako liburuak izan zituen salgai. 2011n, Real Academia Galegaren argitalpen batzuk Akademiaren erakustoki berean egon ziren. Izan ere, Azokaren 46. edizioaren gonbidatu nagusia Galiziako kultura izan zen, eta aukera hori aprobetxatuz, Euskararen Akademiak lekua egin zion Galiziako Akademiari bere mahaian.

Euskaltzaindia eta Bizkaia Irratia elkarlanean dabilta, eta euskal toponimia zabaltze aldera, hainbat irratsaio grabatu zuten. Hala, Bizkaia Irratiak astelehenetik ostiralera emititu zuen *Goizeko izarretan* izeneko irratsaioan, euskal leku-izenak aztertzen eta zabaldu zituzten, lehiaketa baten bitartez. Saioaren gidariak Alfre Elgezabal eta Udane Goikoetxea kazetariak ziren, eta Euskaltzaindiaren izenean, Mikel Gorrotxategi Onomastika batzordeko idazkariak hartzen zuen parte. Hauxe izan zen formatu hau erabiltzen zuten bigarren urtea. 2010ean pertsonen izenekin egin zuten saioa, eta euskal ponte-izen asko ikusi zuten. 2010eko urtarrilean, Euskaltzaindiak eta Bizkaia Irratiak bigarren lankidetz hitzarmena sinatu zuten.